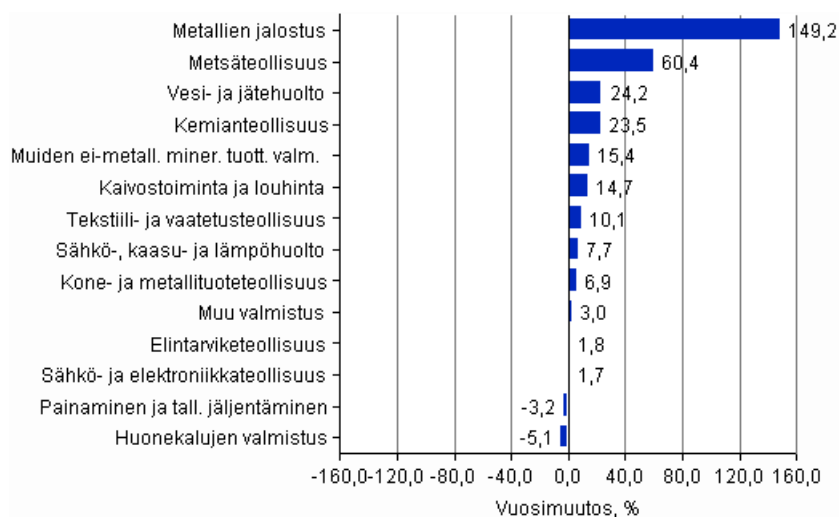

Teollisuuden alue- ja toimialatilasto 2010, ennakko

Teollisuuden jalostusarvo kasvoi 17,5 prosenttia vuonna 2010

Teollisuuden (C) tuotannon arvo kasvoi 17,5 prosenttia Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan jalostusarvolla mitattuna vuonna 2010. Kaivostoiminnan ja louhinnan jalostusarvo kasvoi lähes 15 prosenttia. Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuollon jalostusarvo lisääntyi vajaat 8 prosenttia vuotta aiemmasta. Vesihuollon, viemäri- ja jätevesihuollon, jätehuollon ja muun ympäristön puhtaanapidon jalostusarvo kohosi yli 24 prosenttia. Koko teollisuuden palkatun henkilöstön palkat ja palkkiot sekä henkilösivukulut yhteensä vähenivät lähes prosentin edellisvuodesta. Käyttöomaisuuden investoinnit supistuivat koko teollisuudessa lähes 9 prosenttia vuonna 2010.

Jalostusarvon muutos vuonna 2010*, % (TOL 2008)

*ennakkotieto

Teollisuuden jalostusarvo kasvoi lähes kaikilla teollisuuden päätoimialoilla. Eniten jalostusarvo kohosi metallien jalostuksessa, metsäteollisuudessa sekä kemianteollisuudessa. Myös muiden ei-metallisten mineraalituotteiden valmistuksen, tekstiili-, vaatetus- ja nahkateollisuuden, kone- ja metallituoteteollisuuden, elintarviketeollisuuden sekä sähkö- ja elektroniikkateollisuuden jalostusarvot kasvoivat. Huonekalujen

valmistuksen sekä painamisen ja tallenteiden jäljentämisen tuotannon jalostusarvot sen sijaan supistuivat edellisvuoteen verrattuna.

Sisällys

1. Ennakkotietoja teollisuudesta 2010.....	4
1.1. Henkilöstökulujen määrä väheni yli prosentin teollisuudessa	4
1.2. Tuotannon jalostusarvo kasvoi teollisuudessa 17,5 prosenttia	4
1.3. Investoinnit vähenivät teollisuudessa 5,5 prosenttia.....	5
1.4. Itä-Uusimaa oli teollistunein maakunta vuonna 2010.....	6

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Tuotannon brutto- ja jalostusarvo, henkilöstökulut ja investoinnit yhteensä vuonna 2010*.....	8
--	---

Kuviot

Kuvio 1. Henkilöstökulujen muutos vuonna 2010*, %	4
Kuvio 2. Jalostusarvo 2009–2010* (mrd. euroa).....	5
Kuvio 3. Käyttöomaisuuden investoinnit yhteensä 2009–2010* (milj. euroa).....	6
Kuvio 4. Maakunnan jalostusarvo jaettuna maakunnan asukasluvulla koko teollisuudessa (BCDE) 2010* (euroa)..	7
Teollisuuden alue- ja toimialatilaston laatuseloste.....	9

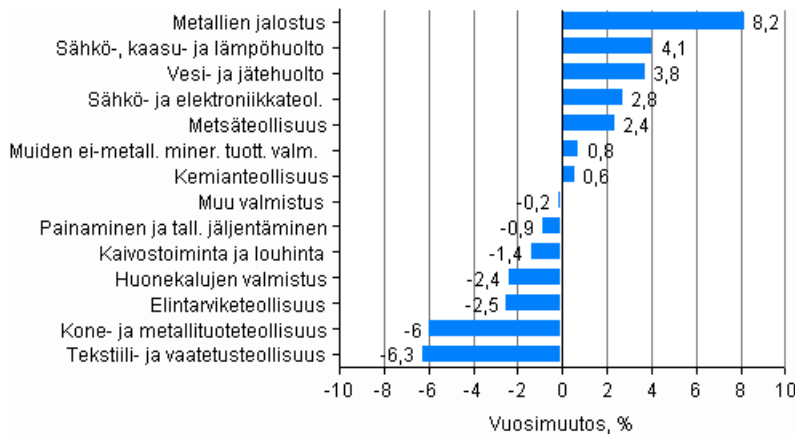
1. Ennakkotietoja teollisuudesta 2010

1.1. Henkilöstökulujen määrä väheni yli prosentin teollisuudessa

Palkat ja palkkiot, eläkekulut ja muut henkilösivukulut yhteensä teollisuudessa (C) olivat ennakkotietojen mukaan 16,5 mrd. euroa vuonna 2010. Henkilöstökulujen määrä väheni teollisuudessa yli prosentin edellisvuodesta. **Kaivostoiminnassa ja louhinnassa (B)** henkilöstökulujen määrä supistui runsaan prosentin. **Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuollossa (D)** henkilöstökulujen määrä sen sijaan kasvoi yli 4 prosenttia. **Vesihuollossa, viemäri- ja jätevesihuollossa, jätehuollossa ja muussa ympäristön puhtaanapidossa (E)** henkilöstökulujen määrä lisääntyi myös lähes 4 prosenttia vuotta aiemmasta.

Henkilöstökulujen määrä kasvoi eniten metallien jalostuksessa, yli 8 prosenttia. Myös sähkö- ja elektroniikkateollisuudessa, metsäteollisuudessa, muiden ei-metallisten mineraalituotteiden valmistuksessa sekä kemianteollisuudessa henkilöstökulujen määrä lisääntyi edellisvuodesta. Muissa teollisuuden pääryhmissä henkilöstökulujen määrä sen sijaan supistui. Eniten henkilöstökulujen määrä pieneni tekstiili-, vaatetus- ja nahkateollisuudessa, runsaat 6 prosenttia sekä kone- ja metallituoteteollisuudessa 6 prosenttia.

Kuvio 1. Henkilöstökulujen muutos vuonna 2010*, %

* ennakkotieto

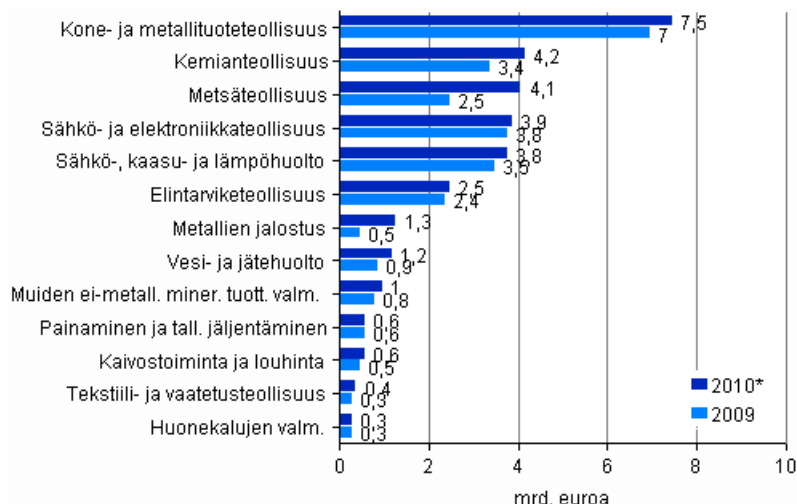
Palkat ja palkkiot, eläkekulut ja muut henkilösivukulut = Henkilöstökulut sisältävät ennakonpidätyksen alaiset palkat ja niihin verrattavat kulut sekä välittömästi palkan perusteella määräytyvät kulut kuten sosiaaliturvamaksut, pakolliset ja vapaaehtoiset henkilövakuutusmaksut sekä eläkekulut. Muut vapaaehtoiset henkilöstökulut ovat liiketoiminnan muita kuluja.

1.2. Tuotannon jalostusarvo kasvoi teollisuudessa 17,5 prosenttia

Teollisuuden (C) jalostusarvo kasvoi ennakkotietojen mukaan 17,5 prosenttia ja oli 25,9 miljardia euroa vuonna 2010. Kaivostoiminnassa ja louhinnassa jalostusarvo kohosi vajaat 15 prosenttia. Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuollossa jalostusarvo lisääntyi vajaat 8 prosenttia. Vesihuollossa, viemäri- ja jätevesihuollossa, jätehuollossa ja muussa ympäristön puhtaanapidossa jalostusarvo kasvoi merkittävästi, yli 24 prosenttia.

Teollisuuden jalostusarvo lisääntyi lähes kaikilla teollisuuden päätoimialoilla. Eniten jalostusarvo kasvoi metallien jalostuksessa, yli 149 prosenttia, metsäteollisuudessa runsaat 60 prosenttia ja kemianteollisuudessa 23,5 prosenttia. Muiden ei-metallisten mineraalituotteiden valmistuksessa jalostusarvo lisääntyi runsaat 15 prosenttia, tekstiili-, vaatetus- ja nahkateollisuudessa yli 10 prosenttia, kone- ja metallituoteteollisuudessa lähes 7 prosenttia sekä elintarviketeollisuudessa lähes 2 prosenttia. Huonekalujen valmistuksessa jalostusarvo sen sijaan pieneni yli 5 prosenttia. Myös painamisessa ja tallenteiden jäljentämisessä jalostusarvo supistui yli 3 prosenttia edellisvuoteen verrattuna.

Kuvio 2. Jalostusarvo 2009–2010* (mrd. euroa)

*ennakkotieto

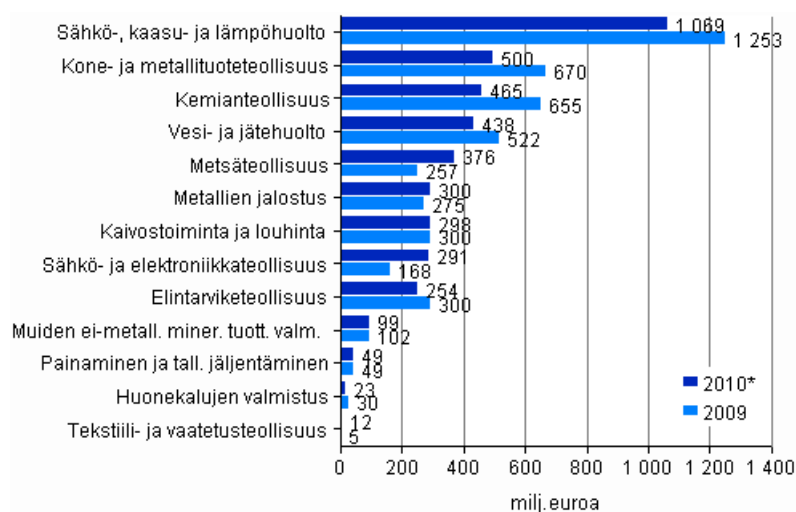
Jalostusarvo mittaa toimipaikan varsinaisessa tuotantotoiminnassa eri tuotannontekijöiden tuottamaa yhteenlaskettua arvonlisäystä. Jalostusarvo lasketaan tuotantotoiminnasta saatujen tuottojen ja toiminnasta aiheutuneiden kustannusten erotuksena. Tuottoihin sisältyy myös toimipaikan toimitukset yrityksen toisille toimipaikoille ja kustannuksiin hankinnat yrityksen toisilta toimipaikoilta. Määritelmän mukaan kustannuksiin ei sisällytetä toimipaikan työvoimasta aiheutuvia kustannuksia.

1.3. Investoinnit vähenivät teollisuudessa 5,5 prosenttia

Käyttöomaisuuden investoinnit vähenivät ennakkotietojen mukaan teollisuudessa 5,5 prosenttia vuonna 2010. Kaivostoiminnassa ja louhinnassa investoinnit supistuivat vajaan prosentin edellisvuodesta. Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuollossa investoinnit käyttöomaisuuteen vähenivät reippaasti, vajaan 15 prosenttia vuotta aiempaan verrattuna. Vesi- ja jätehuollon, viemäri- ja jätevesihuollon, jätehuollon ja muun ympäristön puhtaanapidon investoinnit supistuivat myös 16 prosenttia. Teollisuuden yhteenlasketut investoinnit käyttöomaisuuteen olivat noin 2,4 miljardia euroa.

Teollisuudessa investoinnit olivat merkittävästi edellisvuotta pienemmät kemianteollisuudessa, vähennystä oli 29 prosenttia. Kone- ja metallituoteteollisuudessa investoinnit vähenivät runsaat 25 prosenttia sekä elintarviketeollisuudessa runsaat 15 prosenttia. Huonekalujen valmistuksessa investoinnit supistuivat yli 24 prosenttia. Käyttöomaisuuden investoinnit lisääntyivät sen sijaan huomattavasti tekstiili-, vaatetus- ja nahkateollisuudessa lähes 128 prosenttia, sähkö- ja elektroniikkateollisuudessa vajaan 74 prosenttia sekä metsäteollisuudessa runsaat 46 prosenttia. Myös metallien jalostuksessa investoinnit kasvoivat runsaat 9 prosenttia vuotta aiempaan verrattuna.

Kuvio 3. Käyttöomaisuuden investoinnit yhteensä 2009–2010* (milj. euroa)

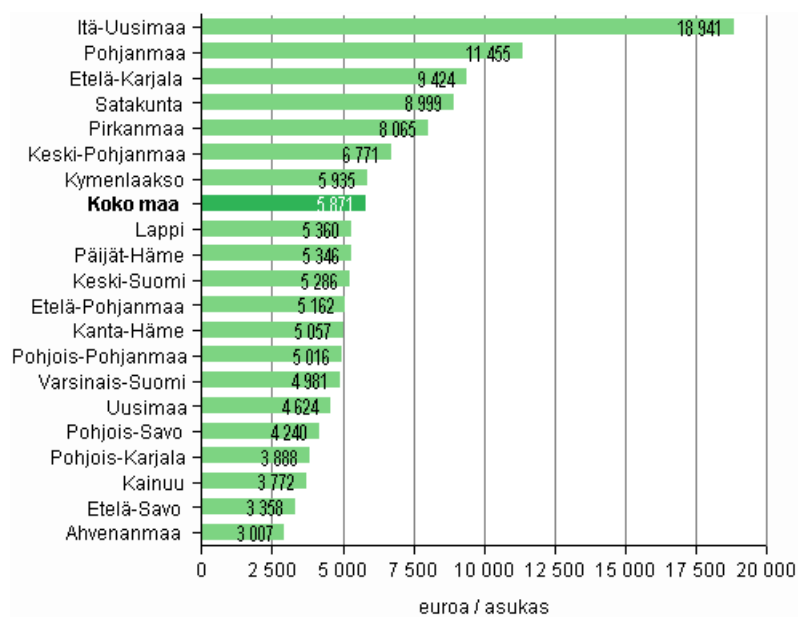
* ennakkotieto

Käyttöomaisuuden investoinnit käsittävät aineellisen käyttöomaisuuden hankinnat ja peruseräparannukset, joista on vähennetty käyttöomaisuuden myynnit. Aineelliseen käyttöomaisuuteen kuuluvat koneet, kalusto ja kuljetusvälineet, rakennukset ja rakennelmat, maa- ja vesialueet sekä muu aineellinen käyttöomaisuus. Muuhun aineelliseen käyttöomaisuuteen sisältyvät sora-, malmi-, turve- yms. luonnonvarat ja aineelliset oikeudet. Käyttöomaisuuden investoinnit käsittävät myös rakennusten ja rakennelmien ennakkomaksujen lisäykset, joista on vähennetty ennakkomaksujen vähennykset. Ennakkomaksuja koneisiin ja laitteisiin ei sen sijaan sisällytetä käyttöomaisuuden investointeihin.

1.4. Itä-Uusimaa oli teollistunein maakunta vuonna 2010

Ennakkotietojen mukaan teollistunein maakunta oli Itä-Uusimaa, jossa jalostusarvon kertymä asukasta kohti oli 18 941 euroa. Pohjanmaan maakunnassa jalostusarvoa kertyi asukasta kohti 11 455 euroa ja Etelä-Karjalassa 9 424 euroa. Vähiten jalostusarvoa asukasta kohti kertyi Ahvenanmaan maakunnassa, 3 007 euroa. Koko maan keskiarvo koko teollisuuden jalostusarvon kertymässä asukasta kohti oli 5 871 euroa vuonna 2010.

Kuvio 4. Maakunnan jalostusarvo jaettuna maakunnan asukasluvulla koko teollisuudessa (BCDE) 2010* (euroa)

* ennakkotieto

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Tuotannon brutto- ja jalostusarvo, henkilöstökulut ja investoinnit yhteensä vuonna 2010*

	Tuotannon bruttoarvo	Tuotannon jalostusarvo	Palkat ja palkkiot, eläkekulut ja muut henkilösivukulut	Investoinnit yhteensä
	1 000 euroa	1 000 euroa	1 000 euroa	1 000 euroa
BCDE Koko teollisuus	118 158 834	31 420 328	17 847 065	4 186 128
B Kaivostoiminta ja louhinta	1 702 635	550 030	208 681	297 828
C Teollisuus	105 850 672	25 940 543	16 483 817	2 381 379
10-11 Elintarviketeollisuus	10 232 183	2 453 122	1 472 906	254 141
13-15 Tekstiili-, vaatetus- ja nahkateollisuus	1 024 800	379 505	257 642	12 158
16-17 Metsäteollisuus	19 343 682	4 087 142	2 204 749	376 117
18 Painaminen ja tallenteiden jäljentäminen	1 470 351	582 487	433 886	49 131
19-22 Kemianteollisuus	17 312 746	4 160 181	1 687 544	464 975
23 Muiden ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus	2 696 726	953 126	625 361	98 996
24 Metallien jalostus	8 348 067	1 344 931	747 498	300 252
25,28,29,30,33 Kone- ja metallituoteteollisuus	23 341 591	7 509 341	5 217 947	500 487
26-27 Sähkö- ja elektroniikkateollisuus	20 406 894	3 892 224	3 375 887	291 380
31 Huonekalujen valmistus	1 024 995	326 710	283 355	22 751
32 Muu valmistus	648 637	251 774	177 042	10 991
D Sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, jäähdytysliiketoiminta	8 148 282	3 777 856	763 883	1 069 009
E Vesihuolto, viemäri- ja jätevesihuolto, jätehuolto	2 457 245	1 151 899	390 684	437 912

* ennakkotieto

Teollisuuden alue- ja toimialatilaston laatuseloste

1. Tilastotietojen relevanssi

Teollisuuden alue- ja toimialatilasto kuvaa teollisuuden tuotannon rakenteita ja rakenteiden muutoksia toimialoittain ja alueittain. Tarkasteltavina muuttujina ovat tiedot henkilöstöstä, tuotannosta, tuotantopanoksista ja investoinneista sekä näiden pohjalta lasketut tunnusluvut. Tilastoyksikkönä on yrityksen tai muun taloudellista toimintaa harjoittavan yksikön teollinen toimipaikka. Yksilöivänä tunnuksena on Yritys- ja toimipaikkarekisterin määrittelemä toimipaikkatunnus. Tilastojen käyttöä ja luovuttamista koskevat yleiset salaussäännöt.

Toimipaikka

Teollisuuden alue- ja toimialatilaston tilastoyksikkö on toimipaikka. Toimipaikalla tarkoitetaan taloudellista yksikköä, jossa saman omistajuuden tai valvonnan alaisuudessa harjoitetaan mahdollisimman samanlaisten tavaroiden ja palvelujen tuotantoa tavallisimmin yhdellä sijaintipaikalla. Toimipaikka voi jo sellaisenaan muodostaa yrityksen (yksitoimipaikkainen yritys) tai sitten olla selkeästi rajattava osa yritystä (monitoimipaikkainen / monitoimialainen yritys). Alle 20 henkilöä työllistävät yritykset luokitellaan teollisuuden alue- ja toimialatilastossa yksitoimipaikkaisiksi yrityksiksi.

Toimipaikan alueellisena yksikkönä rakennetilastossa on pääsääntöisesti kunta. Tästä ja tilaston tulostustarpeista seuraa, että yrityksen eri kunnissa sijaitsevat toimipaikat katsotaan erillisiksi tilastoyksiköiksi. Joissakin tapauksissa tilastoyksikkönä joudutaan käyttämään useamman toimipaikan muodostamaa kokonaisuutta. Toimipaikan ei välttämättä tarvitse käsittää yksinomaan valmistukseen luettavia toimintoja, vaan myös niin sanottuja aputoimintoja ja palvelutoimintoja, jotka ovat sijaintinsa puolesta liittyneet kyseessä olevaan toimipaikkaan. Teollisia aputoimintoja ja palveluksia ovat korjaus ja kunnossapito. Muita kuin teollisia aputoimintoja ja palveluksia ovat varastointi ja kuljetus, tutkimus- ja kehittämistoiminta, tietojenkäsittely sekä hallinto ja myynti. Jos apu- tai palvelutoiminta on kiinteässä yhteydessä varsinaisen toimipaikan kanssa ja palvelee pääasiassa kyseistä toimipaikkaa, ei näitä toimintoja ole aina erotettu erillisiksi toimipaikoiksi vaan toiminnot on yhdistetty valmistustoimintoihin.

Varsinaisen teollisen toimipaikan yhteydessä ja pääasiassa yrityksen teollisille toimipaikoille energiaa tuottavat toimipaikat luokitellaan tilastossa apuyksikköinä sille toimialalle, jota kyseinen toimipaikka pääasiallisesti palvelee.

Tuotannon bruttoarvo

Tuotannon bruttoarvo mittaa toimipaikan tosiasiallista tuotantoa. Tuotantotoimintaan lasketaan mukaan kaikki tuotantoon liittyvät tuotot, myös valmistus omaan käyttöön ja valmistus, joka toimitetaan yrityksen muille toimipaikoille. Bruttoarvoon ei sisälly käyttöomaisuuden luovutusvoitot, joita ei pidetä tuotannollisena eränä vaan satunnaisina tuottoina. Lisäksi kauppatavaroiden hankinta vähennetään tuotantotoiminnan tuotoista, jotta tuotantotoimintaan saadaan mukaan vain kauppatavaroiden myynnistä syntyvä marginaali. Tuotannon bruttoarvon laskentakaava on seuraava:

Liikevaihto

+ toimitukset yrityksen muiden toimipaikkojen käyttöön

+ valmisteverastojen muutos

+ valmistus omaan käyttöön

+ liiketoiminnan muut tuotot

- käyttöomaisuuden luovutusvoitot

- kauppatavaroiden hankinta

= BRUTTOARVO

Tuotannon jalostusarvo

Jalostusarvo mittaa toimipaikan varsinaisessa tuotantotoiminnassa eri tuotantotekijöiden tuottamaa yhteenlaskettua arvonlisäystä. Jalostusarvo lasketaan tuotantotoiminnasta saatujen tuottojen ja toiminnasta

aiheutuneiden kustannusten erotuksena. Tuottoihin sisältyy myös toimipaikan toimitukset yrityksen toisille toimipaikoille ja kustannuksiin hankinnat yrityksen toisilta toimipaikoilta. Määritelmän mukaan kustannuksiin ei sisällytetä toimipaikan työvoimasta aiheutuvia kustannuksia. Jalostusarvon laskentakaava on seuraava:

BRUTTOARVO

- aine- ja tarvikeostot
- ostot yrityksen muilta toimipaikoilta
- aine- ja tarvikevarastojen muutos
- ulkopuoliset palvelut
- muut kiinteät ja muuttuvat kulut (pl. henkilöstökulut)
- + kauppatarvikkeiden hankinta
- + käyttöomaisuuden luovutustappio
- = JALOSTUSARVO

Tilastovuodesta 2005 alkaen jalostusarvon laskennassa huomioidaan käyttöomaisuuden luovutustappio kuluja vähentävänä tekijänä. Tätä aikaisemmin ei luovutustappiota tiedusteltu.

Käyttöomaisuuden investoinnit

Määritelmä käyttöomaisuuden investoinnit käsittää käyttöomaisuuden hankinnat ja perusparannukset, joista on vähennetty käyttöomaisuuden myynnit. Käyttöomaisuudella tarkoitetaan aineellisia hyödykkeitä mm. koneet ja kalusto, rakennukset ja rakennelmat sekä maa- ja vesialueet. Vuoteen 1994 saakka oli käytössä käsite aineellisen käyttöomaisuuden bruttolisäys. Tämä on sisällöltään identtinen nykyisen käsitteen kanssa. Muut keskeiset käsitteet löytyvät kohdasta käsitteet.

Toimialaluokitus

Käytetty toimialaluokitus on Toimialaluokitus 2008 (Tilastokeskus, käsikirjoja 4, Helsinki 2008). Toimialaluokitus 2008 perustuu EU:n toimialastandardiin NACE Rev. 2:een siten, että NACE:n nelinumerotasoa on tarkennettu kansallisia tarpeita varten viidennellä numerolla. Tilastoja voidaan tuottaa tarkimmalla toimialatasolla tietojen salaussääntöjen puitteissa. Toimipaikan toimialaksi määritellään se, mille toimialalle tyypillisiä hyödykkeitä toimipaikalla eniten valmistetaan. Määrittely tapahtuu asteittain toimialaluokituksen karkeimmalta tasolta lähtien. Ensin määritellään toimipaikan 1-numeroinen toimiala. Seuraavaksi 2-numeroinen jne. aina tarkimmalle tasolle. Tarkimman tason toimialan määrittelyssä on mukana vain niiden hyödykkeiden tuotanto, jotka määrisivät toimipaikan toimialan karkeammalla tasolla. Suoran kyselyn ulkopuolelle jäävien yritysten / toimipaikkojen toimiala saadaan yritys- ja toimipaikkarekisteristä.

Alueluokitus

Käytetty alueluokitus perustuu julkaisuun Kunnat ja kuntapohjaiset aluejaot (Tilastokeskus, Käsikirjoja 28). Vuosien 1975-2003 tilastot tuotetaan käyttäen vuoden 2003 aluejakoa. Tästä eteenpäin alueluokituksessa käytetään tilastovuoden alueluokitusta.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Ennakkotilaston laadintaan käytetyt tiedot

Rakennetilasto kattaa kaikki teollisuuden yksitoimipaikkaiset yritykset sekä monitoimipaikkaisten yritysten teolliset toimipaikat. Tiedot kerätään osaksi suoralla otokseen perustuvalla tiedonkeruulla yritysten toimipaikoilta sekä osaksi verohallinnon ja Tilastokeskuksen rekistereistä. Suoran tiedonkeruun piiriin kuuluvat kaikki yli 50 hengen yksitoimipaikkaiset teolliset yritykset. 10 - 50 hengen yrityksistä tiedusteluun on valittu yritykset satunnaisotannalla. Lisäksi otokseen kuuluvat kaikkien vähintään 20 hengen monitoimipaikkaisten yritysten teolliset toimipaikat.

Kaikki alle 20 hengen yritykset käsitellään yksitoimipaikkaisina yrityksinä. Kohdejoukon muita yrityksiä koskevat tiedot on tuotettu käyttäen hyväksi verohallinnon elinkeinoverotusrekisteristä sekä

Tilastokeskuksen yritys- ja toimipaikkarekisteristä saatuja tietoja. Tilaston viiteajanjakso on tilikausi. Rakennetilaston toimipaikkojen lukumäärään sisältyy kaikki toimipaikat, myös aputoimipaikat. Näin suureen kattavuuteen päästään ennakon laadinnassa sovellettavan korotusmenettelyn avulla. Varsinaisen teollisen toimipaikan yhteydessä toimivat saman yrityksen energiaa tuottavat toimipaikat on luokiteltu vuodesta 1995 alkaen apuysikköinä sille toimialalle, jota kyseinen toimipaikka pääosiltaan palvelee.

Ennakkotilaston otos

Teollisuuden 2010 ennakkollisen tilaston laadinnassa on käytetty Tilastokeskuksen yritysten rakenteet -yksikön aineistoja. Ennakkotilaston laadinnan keskeinen aineisto on suoran kyselyn kautta saadut ja tarkistettut tiedot. Kaikkia tiedusteluun kuuluneiden toimipaikkojen tietoja ei ehditty käsitellä ennakon julkistamisajankohtaan mennessä. Teollisuuden 2010 ennakkotilastossa useimpien toimialojen kohdalla onkin käytetty toimialaa edustavaa otosta. Lisäksi otokseen on poimittu yksitoimipaikkaisten yritysten toimipaikkoja verohallinnon elinkeinoverotusaineistosta. Näiden toimipaikkojen tiedoista on osa imputoitu.

Otoksen peittävyys tuotannon bruttoarvon mukaan laskettuna koko teollisuudessa (BCDE) on yli 87 prosenttia. Tilaston laadinnassa käytetyt vuoden 2009 tiedot ovat lopullisia. Ennakon laadinnassa käytetään tilastollisia menetelmiä, joilla arvioidaan näytteessä mukana olevien toimipaikkojen tiedoista koko kohdejoukon tietoja.

Menetelmässä vertaillaan vuoden 2009 lopullisia tietoja vuoden 2010 suoran kyselyn tietoihin. Tilaston laadinnassa on oletettu, että otokseen kuulumattomien toimipaikkojen toiminta on muuttunut edellisestä vuodesta samassa suhteessa kuin samaan toimialaan kuuluvien otoksessa mukana olevien toimipaikkojen tiedot. Korotusmenettelyssä otetaan huomioon myös toimipaikkojen koko, sillä pienten ja suurten yksiköiden kehitys saattaa poiketa toisistaan myös samalla toimialalla. Karkeampien toimialatasojen tulokset on saatu laskemalla alatoimialojen tiedot yhteen. Korotusmenettely on lisäksi toteutettu niin, että muuttujien välinen summautuvuus toteutuu. Jalostusarvo on laskettu tuotannon bruttoarvon ja kulujen erotuksena korjattuna varastonarvon muutoksella.

On huomattava, että ennakkotiedot ovat sitä luotettavampia, mitä karkeammasta toimialatasosta on kysymys.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tilastojen perustiedot perustuvat hallinnollisiin aineistoihin ja tiedonkeruuseen yrityksiltä ja yritysten toimipaikoilta. Yrityksen tiedot saadaan osin suoraan yritysten tuloslaskelmasta ja taseista. Suuremmilta yrityksiltä kerätään lisäksi myös muita tietoja, jotka saadaan joko yritysten laskentatoimesta tai palkkalaskennasta. Sen sijaan toimipaikoittaiset tiedot ovat aina jollain tavalla menetelmällisesti tuotettuja lukuja, jotka saadaan joko yrityksen ilmoituksesta tai ne päätellään Tilastokeskuksessa. Monitoimipaikkaisen yrityksen toimipaikkatietojen arvostus on usein ongelmallinen, vaikka arvostus tehtäisiin yrityksissä. Kaikilla yrityksillä ei ole toimipaikkakohtaista seurantaa tilaston vaatimalla tarkkuudella. Fuusiot, yhtiöittämiset ja kesken vuotta tapahtuneet yritysjärjestelyt vaikeuttavat toimipaikkakohtaisten tietojen arviointia ja heijastuvat erityisesti aluetason tilastoihin.

Ongelmallisuus lisääntyy kansainvälisen yritysryhmän tapauksessa, jossa liiketoiminta voidaan organisoida monin eri tavoin. Tämä heijastuu sitten yrityksen kirjanpitoon. Monikansallinen yritys voi esimerkiksi harjoittaa ns. kolmikantakauppaa, jolloin suomalaisen yrityksen liikevaihtoon kirjautuu sellainenkin yritysryhmän myynti ulkomailla, jossa tavaraa ei ole valmistettu Suomessa tai tavara ei kulkenut Suomen rajan yli. Toinen monikansallisen yrityksen kirjanpitoon liittyvä ongelma, jota yritykset ratkaisevat eri tavoin, on se, missä maassa kirjataan myynnin marginaalit ja "näytetään voitto". On ongelmallista, miten tämän kaltaiset ja monet muut yrityksen tietoihin sisältyvät erät jaetaan sen toimipaikkojen tiedoiksi. Edellä selostetuista syistä johtuen tilastojen ajallinen vertailu on aina jossain määrin ongelmallista. Vertailukelpoisuuden ongelmallisuus kasvaa mitä tarkemmalla luokitustasolla tilastot laaditaan.

Tilastokeskuksen laatimissa tilastoissa käytetyt määritelmät ja yksittäiset ratkaisut tehdään Tilastokeskuksessa. Ratkaisut nojaavat YK:n tilastoja koskeviin suosituksiin ja EU:n tilastoasetuksiin, joissa mm. määritellään kotimaan (domestic) käsite, toimipaikkakäsite, tuotannon käsite, tuotannon arvostusperiaatteet ja eri taloustoimien käsittelysäännöt (mikä on tavaran tuotantoa, mikä palvelun tuotantoa, mikä omaisuustuloa, jne.). Kansainväliset määritelmät ovat pakostakin yleisluonteisia ja yksittäistapauksissa niitä täytyy tulkita. Osaamisen kertyessä ja olosuhteiden muuttuessa Tilastokeskus kehittää määritelmiä

ja yksittäistapausten ratkaisuja tavoitteenaan paras mahdollinen tilastollinen kuvaus. Vuoden 2003 tilastojen laadinnassa Tilastokeskus on päättänyt muuttamaan yrityksen tietojen toimipaikoille jakamisen perusteita. Eri alueiden tietojen muutokset edellisestä vuodesta johtuvat osittain tästä menetelmällisestä muutoksesta.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Teollisuuden alue- ja toimialatilastosta tuotetaan vuosittain ennakkolliset ja lopulliset tiedot. Ennakkotiedot julkistetaan tilastovuotta seuraavan vuoden syyskuun lopussa. Lopulliset tiedot valmistuvat 14 kuukauden kuluttua tilastovuoden päättymisestä. Teollisuuden alue- ja toimialatilastoa on laadittu yli sata vuotta. Toimialaluokituksen 2008 mukaisia tilastoja toimialoittain ja alueittain on saatavilla vuodesta 1995 alkaen.

5. Tietojen saatavuus

Teollisuuden alue- ja toimialatilaston tietoja on saatavilla toimialoittain, maakunnittain ja kunnittain Tilastokeskuksen kotisivuilta maksuttomasta Yritysten rakennetilaston Px-Web -palvelukannasta vuosilta 2006-2009 sekä ennakkotietoja vuodelta 2010. Koko maan tiedot ovat palvelukannassa tarkimmalla mahdollisella toimialatasolla. Tiedot maakunnittain ovat palvelukannassa pääosin toimialaluokituksen 2-numero tasolla. Kuntakohtaisista tiedoista on palvelukannassa koko teollisuus yhteensä. Toimialaluokituksen TOL 2008 mukaisesti on tietoja saatavissa koko maan tasolla ja eri alueluokituksilla vuodesta 1995 alkaen erillisselvityksenä. Tietoja voidaan luokitella myös suuruusluokittain. Toimialaluokituksen TOL 2002 mukaisesti tietoja on saatavissa maksuttomasta Px-Web -palvelukannasta vuosilta 1995-2008.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Teollisuuden alue- ja toimialatilasto (Teollisuustilasto) uudistettiin vuonna 1995. Toimipaikkapohjaiset tiedot alettiin kerätä kiinteässä yhteydessä yrityspohjaiseen tilinpäätöstilastoon. Yksitoimipaikkaisten yritysten toimipaikkatiedot alettiin kerätä samalla lomakkeella kuin yritysten tilinpäätöstiedot. Monitoimipaikkaisten yritysten toimipaikkojen tietoja alettiin verrata yritysten tietoihin. Palvelujen kuluja alettiin kerätä käyttäen aikaisempaa yksityiskohtaisempaa tietosisältöä. Samoin tuottojen erittelytietoja tarkennettiin. Uudistuksen seurauksena erityisesti palvelujen hankintojen osuus tuotannon bruttoarvosta kasvoi selkeästi aikaisempaa suuremmaksi. Tiedot aikaisempiin vuosiin eivät olekaan tästä johtuen täysin vertailukelpoisia. Vuosien 1975-1994 tiedot on luokiteltu toimialaluokituksen 2002 mukaisesti. Joitain keskeisiä muuttujia on saatavissa toimialaluokituksen 1979 mukaisesti vuosilta 1952-1974.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Teollisuuden alue- ja toimialatilaston tiedot poikkeavat Suomen yritykset -julkaisun tiedoista. Tiedot toimipaikkojen lukumäärissä eroavat, koska teollisuuden alue- ja toimialatilaston perustietojen keruussa toimipaikkoja on jouduttu yhdistämään. Myös toimipaikkojen luokittelussa toimialoilta on jonkin verran eroja.

Lisätietoja

Riitta Savolainen (09) 1734 3259

Vastaava tilastojohtaja:

Leena Storgårds

rakenne.tilastot@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Teollisuuden alue- ja toimialatilasto 2010, ennakko. Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute